

I

ÎNTRE TIMID ȘI TIMBUKTU

Presupun că cineva acolo sus mă place.

MALACHI CONSTANT

În ziua de azi fiecare știe să descopere în sine însuși sensul vieții.

Dar omenirea nu a fost întotdeauna atât de norocoasă.

Cu aproape un secol în urmă, oamenii nu reușeau să dezlege cu ușurință misterele din ei înșiși.

Nici măcar nu puteau să le spună pe nume celor cincizeci și trei de porți ale sufletului.

Religiile de doi bani erau în floare.

Omenirea, neștiutoare în privința adevărilor care se află în străfundurile fiecărei ființe umane, privea în afară, înainta mereu spre exterior. Ce spera omenirea să afle în înaintarea ei exterioară era cine anume era responsabil de întreaga creație și care era sensul întregii creații.

Omenirea își împingea cercetașii mereu spre exterior, tot mai spre exterior. Până la urmă, i-a aruncat în spațiul cosmic, în marea incoloră, insipidă și imponderabilă a exteriorității infinite.

I-a azvârlit ca pe niște pietroaie.

Acești cercetași nefericiți au descoperit ceea ce se găsea din belșug pe Terra: un interminabil coșmar al lipsei de sens. Răsplățile spațiului cosmic, ale exteriorității

KURT VONNEGUT

nelimitate, au fost trei la număr: eroismul de paradă, comedia vulgară și moartea fără noimă.

Exterioritatea și-a pierdut, în sfârșit, atracțiile iluzorii.

Numai interioritatea mai rămase de explorat.

Numai sufletul uman rămase *terra incognita*.

Acesta a fost începutul binelui și al înțelepciunii. Cum erau oamenii din vechime, cu sufletele lor încă neexplorate?

În paginile următoare se derulează povestea adevărată, venită din Epocile de Coșmar, care se situează, în mare – cu o probabilitate de eroare de numai câțiva ani în plus sau în minus –, între Al Doilea Război Mondial și A Treia Mare Criză Economică.

* * *

Erau o mulțime de oameni. Mulțimea se adunase pentru că urma să aibă loc o materializare. Un bărbat și câinele său urmau să se materializeze, aveau să se ivească din senin, la început micuți cât firele de iarbă, iar la sfârșit devenind la fel de substanțiali ca oricare bărbat și patruped de pe lumea asta.

Mulțimea nu avea să vadă fenomenul. Materializarea era exclusiv o problemă personală pe o proprietate privată, iar mulțimea nu era defel invitată să caște gura.

Materializarea urma să aibă loc, precum o execuție prin spânzurare modernă, civilizată, la adăpostul unor ziduri înalte, goale, bine păzite. Iar mulțimea de dincolo de ziduri aducea foarte mult cu mulțimea din fața zidurilor între care se desfășoară o execuție prin spânzurare.

Sirenele de pe Titan

Mulțimea știa că nu avea să vadă nimic și, totuși, membrilor ei le făcea plăcere să se afle în apropiere, să se holbeze la zidurile goale și să-și închipuie ce se petrece dincolo de ele. Misterele materializării, la fel ca și cele ale unei spânzurări, erau, datorită zidului ce le ascundea, încă mai ispititoare, pornografice aproape: imaginația morbidă a mulțimii proiecta pe zidurile de piatră umbre mișcătoare.

Orașul era Newport, Rhode Island, S.U.A., Terra, Sistemul Solar, Calea Lactee. Zidurile înconjurau proprietatea Rumfoord.

Cu zece minute înainte ca materializarea să aibă loc, agenții de poliție răspândiră zvonul că materializarea se produsese prematur, în afara zidurilor, că bărbatul și câinele lui puteau fi văzuți două străzi mai încolo. Mulțimea o luă la goană într-acolo, ca să vadă miracolul la intersecție. Mulțimea era înnebunită după minuni.

La coada mulțimii era o femeie de peste o sută de kile. Avea gușă, un măr caramelizat și o fetiță cenușie de șase anișori. O ținea pe micuță de mână și o trăgea încoace și-ncolo, ca pe o minge prinsă de capătul unui elastic.

— Wanda June, zise ea, dacă nu te porți cuviincios, n-am să te mai iau niciodată la altă materializare!

* * *

Materializările erau fenomene care se petreceau de nouă ani, o dată la cincizeci și nouă de zile. Cei mai savanți și mai de încredere bărbați din lume imploraseră

KURT VONNEGUT

în genunchi să li se ofere privilegiul de a fi martorii unei materializări. Indiferent cum își formulau aceste personalități rugămințile, toți erau întâmpinați cu un refuz de gheață. Răspunsul era mereu același, scris de mână de către secretara pentru relații cu publicul a doamnei Rumfoord:

Doamna Winston Niles Rumfoord mă roagă să vă informez că nu are posibilitatea să vă ofere invitația pe care o solicitați. Este sigură că îi veți înțelege sentimentele în această chestiune, anume că fenomenul pe care doriți să-l observați este o tragedie pentru familie și nu constituie un subiect adecvat investigațiilor efectuate de străini, oricât de nobile ar fi motivele care ar sta la baza curiozității lor.

Doamna Rumfoord și servitorii ei nu răspundeau la nici una dintre zecile de mii de întrebări care li se puneau în legătură cu materializarea. Doamna Rumfoord nu considera că e de datoria ei să-și informeze semenii, dar se achita de acea obligație, incalculabil de mărunță, publicând un raport la douăzeci și patru de ore după fiecare materializare, raport care nu depășea niciodată o sută de cuvinte. Era afișat de majordomul ei într-un avizier prins în perete lângă singura intrare în incinta proprietății.

Unica intrare în incinta proprietății era o ușiță în stilul *Alice în Țara Minunilor*, în zidul vestic. Ușița era înaltă de un metru și treizeci și șapte de centimetri. Era din fier și se încuia cu o yală uriașă. Porțile largi ale proprietății erau astupate cu un zid de cărămizi.

Sirenele de pe Titan

Rapoartele care se afișau în avizierul de lângă ușa de fier erau invariabil sumbre și acre. Conțineau informații care nu puteau decât să-i întristeze pe cei ce simțeau fie și o brumă de curiozitate. Ele făceau cunoscută ora precisă la care soțul doamnei Rumfoord, Winston, și câinele său, Kazak, s-au materializat și ora precisă la care s-au dematerializat. Starea de sănătate a omului și a animalului era invariabil apreciată ca fiind „bună”. Rapoartele lăsau să se înțeleagă că soțul doamnei Rumfoord putea vedea limpede în trecut și în viitor, dar nu ofereau exemple de clarviziune în nici unul dintre cele două direcții ale timpului.

* * *

Mulțimea fusese păcălită să se îndepărteze de proprietate pentru a permite sosirea netulburată a unei limuzine închiriate care opri în fața ușiței de fier din zidul vestic. Un tânăr subțirel, în hainele unui dandy din epoca edwardiană, ieși din limuzină și îi arătă un act polițistului care păzea poarta. Se deghizase cu o pereche de ochelari cu lentile fumurii și o barbă falsă.

Polițistul dădu din cap, iar tânărul descuie singur poarta cu o cheie pe care o scoase din buzunar. Pătrunse aplecându-se și trânti cu zgomot ușa în urma lui.

Limuzina o luă din loc.

„CÂINE RĂU!” stătea scris pe o tăbliță deasupra ușiței de fier. Văpăile asfințitului de vară scăpărau printre cioburile ascuțite turnate în betonul din vârful zidului.

Omul care intrase de unul singur era prima persoană invitată vreodată de doamna Rumfoord la o materializare. Nu era un mare om de știință. Nu era nici măcar bine-crescut. Fusese exmatriculat de Universitatea din Virginia la jumătatea primului său an de facultate. Se numea Malachi Constant, era din Hollywood, California. Cel mai bogat american și un crai notoriu.

„CÂINE RĂU!“ se putea citi pe tăblița de dincolo de ușița de fier. Dar înăuntru nu se afla decât scheletul unui câine. Purta o zgardă cu ghimpi ascuțiți, al cărei lanț fusese fixat în zid. Era scheletul unui câine foarte mare, un mastif. Colții lui lungi erau încleștați. Craniul și mandibulele lui formau modelul ingenios, dar inofensiv, al unei mașini de sfâșiat carne. Mandibulele se închiseseră: trosc. Aici fuseseră ochii strălucitori, acolo urechile ciulite, dincolo nările fremătânde, acolo creierii carnivorului. Funiile mușchilor fuseseră prinse aici și aici, împreunaseră colții în carne: trosc.

Scheletul era un simbol, un pretext, un subiect de conversație, așezat acolo de o femeie care nu vorbea aproape cu nimeni. Nici un câine nu murise la datorie lângă zid. Doamna Rumfoord cumpăraseră oasele de la un veterinar, le curățaseră, le lustruiseră și le legaseră laolaltă cu sârmă. Scheletul reprezenta una dintre numeroasele și obscurele remarci amare asupra renghiurilor răutăcioase pe care i le jucau timpul și soțul.

Doamna Winston Niles Rumfoord dispunea de șaptesprezece milioane de dolari. Doamna Winston Niles Rumfoord deținea cea mai înaltă poziție socială care se putea atinge în Statele Unite ale Americii.

Sirenele de pe Titan

Doamna Winston Niles Rumfoord era nurlie, sănătoasă, ba și talentată, pe deasupra.

Avea talent de poetesă. Publicase sub vălul anonimului o plachetă de poezii, intitulată *Între timid și Timbuktu*. Fusesse primită destul de bine.

Titlul îi fusese inspirat de faptul că toate cuvintele cuprinse între *timid* și *Timbuktu*, în dicționarele de buzunar, se referă la *timp*.

Dar, deși era înzestrată, doamna Rumfoord tot mai făcea câte o boacăna, cum ar fi să lege scheletul unui câine cu lanțul de zid, să astupe cu cărămizi celelalte porți ale proprietății, să lase faimoasele grădini în stil francez să se transforme în sălbăticia tipică din New England.

Morala: banii, poziția socială, sănătatea, frumusețea și talentul nu sunt totul pe lumea asta.

Malachi Constant, cel mai bogat american, încuie ușița în stilul *Alice în Țara Minunilor*. Își agăță ochelarii cu lentile negre și barba falsă în iedera de pe zid. Trecu de scheletul câinelui în pas vioi, uitându-se la ceasul lui de mână cu baterii solare. În șapte minute, un mastif viu pe nume Kazak urma să se materializeze și să cutreiere curtea.

„Kazak mușcă, îl avertizase doamna Rumfoord în invitația ei, așadar vă rog să fiți punctual.“

Amintirea avertismentului de a fi punctual îl făcu pe Constant să zâmbească. A fi punctual mai însemna și a exista ca punct în spațiu, nu numai a ajunge undeva la timp. Constant exista ca punct în spațiu. Nici nu-și putea imagina cum ar fi fost să existe în vreun alt mod.

KURT VONNEGUT

Acesta era unul dintre lucrurile pe care urma să le afle, și anume cum ar fi să existe altfel. Soțul doamnei Rumfoord avea altă modalitate de a exista.

Winston Niles Rumfoord trecuse în zbor cu naveta spațială personală direct printr-un infundibil cronosinclastic, ce nu fusese trecut pe hartă, la două zile depărtare de Marte. Fusese însoțit numai de câine. Acum Winston Niles Rumfoord și animalul său de companie, Kazak, existau ca fenomene ondulatorii. Se pare că pulsau pe o spirală neregulată care începea din Soare și se termina în steaua Betelgeuse. Terra se apropia vertiginos de momentul intersectării cu acea spirală.

* * *

Aproape orice explicație succintă a infundibilelor cronosinclastice îi va ofensa cu siguranță pe specialiștii din domeniu. Însă cea mai bună explicație succintă este, probabil, cea oferită de dr. Cyril Hall în paginile celei de-a paisprezecea ediții a *Enciclopediei minunilor și a altor lucruri de făcut pentru copii*. Articolul este reprodus aici în întregime, cu binevoitoarea permisiune a editorilor:

INFUNDIBULE CRONOSINCLASTICE: închipuie-ți că tăticul tău este cel mai isteț om care a trăit vreodată pe Terra și știe totul și că are dreptate în absolut toate privințele, ba mai poate și demonstra că are dreptate în toate privințele. Acum închipuie-ți un alt copilaș, care trăiește într-o altă lume simpatică la un milion de ani-lumină distanță, iar tăticul copilașului

Sirenele de pe Titan

este cel mai isteț om care a trăit vreodată în acel univers drăguț, atât de departe de al nostru. Este la fel de deștept și are tot atâta dreptate ca și tăticul tău. Amândoi tăticii sunt isteți și amândoi au dreptate.

Numai că, de s-ar întâlni vreodată, s-ar isca între ei o gâlceavă grozavă, pentru că nu s-ar înțelege în nici un chip. Se poate spune că tăticul tău are dreptate și tăticul celuilalt copilaș greșește, dar Universul este un loc grozav de mare. Există destul loc pentru o mulțime de oameni care să aibă cu toții dreptate și tot să nu se înțeleagă.

Motivul pentru care ambii tătici pot avea dreptate și, cu toate astea, să se ia la harță este că sunt atât de multe modalități de a avea dreptate. Există locuri în Univers, totuși, unde fiecare tătic ar putea pricepe până la urmă ce anume vrea să zică celălalt tătic. În aceste locuri toate tipurile diferite de adevăruri se potrivesc precum părțile componente ale ceasului de la mâna tăticului tău. Aceste locuri se numesc infundibile cronosinclastice.

Sistemul Solar pare să fie plin de astfel de infundibile cronosinclastice. Există unul mare-mare de tot de care știm și căruia îi place să stea între Terra și Marte. Am aflat de existența lui pentru că un pământean a trecut direct prin el, împreună cu câinele său.

Poate crezi că e tare drăguț să treci printr-un infundibil cronosinclastic și să vezi toate modurile în care poți avea perfectă dreptate, dar este un lucru foarte primejdios. Bietul om și bietul patruped s-au răspândit până departe, nu numai prin spațiu, dar și prin timp.

KURT VONNEGUT

„Crono“ (kro-no) înseamnă timp. „Sinclastic“ (sin-clas-stik) înseamnă curbat în același sens în toate direcțiile, precum coaja unei portocale. „Infundibulum“ (in-fun-di-bu-lum) este un cuvânt în limba latină, prin care romanii de pe vremea lui Iulius Cezar sau a lui Nero desemnau o pâlnie. Dacă nu știi ce-i aia o pâlnie, roag-o pe mămica ta să-ți arate.

Cheia porții în stilul *Alice în Țara Minunilor* venise odată cu invitația. Malachi Constant o lăsă să alunece în buzunarul tivit cu blăniță de la pantaloni și urmă o potecă ce se deschidea în fața lui. Pășea într-o umbră deasă, dar razele piezișe ale amurgului umpleau coroanele copacilor cu o lumină *à la* Maxfield Parrish¹.

Pe măsură ce înainta, Constant își flutura invitația, așteptându-se să fie abordat la fiecare cotitură. Cerneala cu care fusese scrisă era violet. Doamna Rumfoord avea numai treizeci și patru de ani, dar avea un stil de femeie bătrână, condeii îi era înțepat, pervers. Îl detesta față în față pe Constant, deși nu-l mai văzuse niciodată. Invitația era scrisă fără tragere de inimă, ca să nu spunem mai mult, de parcă ar fi fost mâzgălită pe o batistă murdărită de noroi:

În cursul ultimei materializări a soțului meu, scriese ea în invitație, el a insistat să fii de față la următoarea. N-am fost în stare să-l întorc din gândul lui,

¹ Pictor și ilustrator american (1870–1966), poate cel mai popular artist comercial din Statele Unite ale Americii din prima jumătate a secolului XX.

Sirenele de pe Titan

*în ciuda numeroaselor inconveniente care sar în ochi.
Insistă că te știe bine, că te-ar fi întâlnit pe Titan, care,
din câte mi s-a dat de înțeles, este un satelit al planetei
Saturn.*

Aproape că nu exista vreo propoziție din invitație care să nu conțină verbul „a insista“. Soțul doamnei Rumfoord insistase ca ea să facă un lucru pe care rațiunea ei îl respingea, iar ea, la rândul ei, insista ca Malachi Constant să se comporte, pe cât îi stătea în putință, ca un gentleman ce nu era.

Malachi Constant nu fusese niciodată pe Titan. Nu se aventurase niciodată, din câte se știa, dincolo de pătura gazoasă a planetei lui de baștină, Terra. Se pare că avea să afle altceva.

* * *

Poteca era întortocheată, iar vizibilitatea era redusă. Constant urma o alee acoperită de o iarbă deasă și umedă, de lățimea unei cărări deschise cu mașina de tuns iarba, ceea ce, de fapt, și era: brazda unui aparat de tuns iarba. La ambele margini ale fâgașului se înălțau zidurile verzi ale junglei în care se transformase grădina.

Brazda aparatului de tuns iarba se întindea până la o fântână secată. Cel care tunsese iarba dăduse în acest punct dovadă de inventivitate, făcând cărarea să se bifurce. Constant putea să aleagă prin care parte a fântânii să treacă. Se opri la răscruce și își ridică privirea. Fântâna în sine era o minune a tehnicii. Era un

con alcătuit din mai multe căușe de piatră, ale căror diametre descreșteau spre vârf. Căușele erau înfiletate pe un ax cu o înălțime de circa doisprezece metri.

Constant se feri din instinct să aleagă vreuna din cele două cărări, în schimb, se cățără chiar pe fântână. Urcă din căuș în căuș, intenționând, odată ajuns în vârf, să vadă de unde a venit și încotro avea să se îndrepte.

Aflându-se de-acum în vârf, în cel mai mic căuș al fântânii baroce, călcând în picioare resturile de cuiburi de păsări, Malachi Constant îmbrățișă dintr-o privire întreaga proprietate, împreună cu o mare parte din panorama orașului Newport și a Golfului Narragansett. Își ținu ceasul de mână în dreptul soarelui, lăsându-l să se alimenteze cu energia care pentru ceasurile de acest soi reprezintă ceea ce sunt banii pentru oamenii de pe Terra.

Briza răcoroasă a mării îi răvăși părul negru-albăstrui. Era un bărbat bine făcut, de categorie semigrea, cu pielea smeadă, cu buze de poet, cu ochi căprui, catifelati, cuibăriți în arcadele umbroase ale unui craniu de Cro-Magnon. Avea treizeci și unu de ani.

Dispunea de trei miliarde de dolari, mare parte dintre ei moșteniți.

Numele lui însemna „mesager credincios“. Făcea afaceri, mai ales la bursă.

În crizele de depresie care surveneau mereu după ce abuza de alcool, de narcotice și de femei, Constant tânjea după un singur lucru, un singur mesaj care să fie suficient de distins și de important ca să merite efortul său de a-l transmite cu smerenie de la un punct la altul.

Deviza blazonului pe care Constant și-l croise pentru sine era simplă: „Mesagerul așteaptă.“

